

Bruselj, 19. november 2021
(OR. en)

14108/21

DEVGEN 206
ACP 116
RELEX 992
SUSTDEV 159
COHAFA 84
ONU 135
CLIMA 395

IZID POSVETOVANJA

Pošiljatelj:	Generalni sekretariat Sveta
Datum:	19. november 2021
Prejemnik:	delegacije
Št. predh. dok.:	13440/21
Zadeva:	Vprašanje vode pri zunanjem delovanju EU – sklepi Sveta (19. november 2021)

V prilogi vam pošiljamo Sklepe Sveta o vprašanju vode pri zunanjem delovanju EU, ki jih je Svet sprejel na 3828. seji 19. novembra 2021.

**Sklepi Sveta o
vprašanju vode pri zunanjem delovanju EU**

1. Svet opozarja, da je voda strateška dobrina, kar velja zlasti za trajnostni razvoj, zmanjšanje revščine, prehransko in hranilno varnost, človekov razvoj, podnebne ukrepe, varstvo okolja, ohranjanje biotske raznovrstnosti in ekosistemov, humanitarno delovanje ter mir in stabilnost. Poudarja tudi, da je voda bistvena za okoljske, socialne, kulturne in gospodarske sisteme na svetovni, regionalni in lokalni ravni, hkrati pa se zaveda vse večjih antropogenih pritiskov na kakovost in količino vodnih virov po vsem svetu ter tega, da se posledice podnebnih sprememb opazijo predvsem prek vode.
2. Svet opozarja na svoje sklepe z dne 17. junija 2019, s katerimi je odobril smernice EU o človekovih pravicah glede varne pitne vode in sanitarne oskrbe. Svet opozarja na pomen varstva in pospeševanja teh pravic v skladu z zavezo iz agende za trajnostni razvoj do leta 2030, da nihče ne bo zapostavljen, ter da je treba posebno pozornost nameniti otrokom, invalidom in enakosti spolov, hkrati pa zagotoviti uresničevanje pravic do varne pitne vode in sanitarne oskrbe za vse ženske in dekleta ter njihovo enakopravno, vključujočo, učinkovito in smiselno sodelovanje v zvezi s tem. Kot se je ponovno pokazalo pri COVID-19, je medsektorsko sodelovanje v zvezi z vodo, sanitarno oskrbo in higieno ter zdravjem ključno za to, da bi bili pripravljeni na epidemije in se lahko uspešno odzivali nanje. Svet poleg tega opozarja na svoje sklepe z dne 14. junija 2021 o krepitvi zavezanosti Ekipe Evropa človekovemu razvoju in poudarja pomen holističnega pristopa „eno zdravje“.

3. Svet ponovno poudarja, da je zagotavljanje cenovno ugodnega dostopa do vode, sanitarne oskrbe in higiene bistven predpogoj za javno zdravje in človekov razvoj, nadalje pa poudarja, da ostaja EU zavezana promoviranju, varstvu in uveljavljanju vseh človekovih pravic ter doslednemu in učinkovitemu izvajanju Pekinških izhodišč za ukrepanje in akcijskega programa Mednarodne konference o prebivalstvu in razvoju (ICPD), pa tudi sklepnih dokumentov konferenc o njenem pregledu; v zvezi s tem bo še naprej dejavna tudi na področju spolnega in reproduktivnega zdravja in pravic. Ob upoštevanju tega EU znova potrjuje zavezanost promociji, varstvu in uveljavljanju pravice vsakega posameznika, da ima popoln nadzor nad vsem, kar je povezano z njegovo spolnostjo ter spolnim in reproduktivnim zdravjem, ter da o tem odloča svobodno in odgovorno, brez diskriminacije, prisile in nasilja. Nadalje poudarja, da je v zvezi s spolnim in reproduktivnim zdravjem potreben vsesplošen dostop do kakovostnih in cenovno dostopnih celostnih informacij, izobraževanja, vključno s celostno spolno vzgojo, ter storitev zdravstvenega varstva.
4. Svet opozarja na svoje sklepe z dne 19. novembra 2018 o diplomaciji na področju voda in ponovno potrjuje, da je cilj diplomatskih prizadevanj EU na tem področju, zlasti čezmejnega sodelovanja na področju voda, zagotavljanje miru, varnosti in stabilnosti ter poziva k njihovem nadaljnjemu izvajanju in večji sinergiji med diplomacijami na področju voda, podnebja in energije, pa tudi biotske raznovrstnosti ter prehranske in hranilne varnosti. Svet pozdravlja dejavnosti držav članic, ki z dejavnostmi gospodarjenja z vodo in diplomacijo na področju voda podpirajo čezmejno sodelovanje na področju voda v različnih regionalnih okvirih.
5. Svet poudarja, da mora biti obravnavanje vprašanj, povezanih z vodo, neločljiv del preprečevanja, reševanja in stabilizacije konfliktov, tudi s krepitvijo zmogljivosti, zlasti kar zadeva mediacijo. Svet poudarja, da je treba pri tem razvijati in uporabljati vsa potrebna orodja za evidentiranje tveganj, povezanih z vodo, sisteme zgodnjega opozarjanja, potrebno strokovno znanje ter zmanjševanje in obvladovanje tveganja nesreč, pri čemer se je treba pri pristopih zavedati konfliktov in upoštevati vidik spola, utemeljeni pa morajo biti na človekovih pravicah. Ker je sodelovanje pri vprašanjih, povezanih z vodo, zlasti v čezmejnem okviru, priložnost za ukrepe, ki spodbujajo mir, je treba tveganja in kazalnike, povezane z vodo, upoštevati pri analizi konfliktov in načrtovanju programov v nestabilnih državah in na območjih konfliktov, pa tudi pri zasnovi in napotitvi misij SVOP na konfliktna območja.

6. Svet je zaskrbljen, ker je cilj trajnostnega razvoja št. 6 – vsem zagotoviti dostop do vode in sanitarne ureditve ter poskrbeti za trajnostno gospodarjenje z vodnimi viri – glede na poročilo ZN o stanju daleč od uresničitve in je zanj namenjenih veliko premalo sredstev. Svet zato poziva, naj se v skladu s globalnim okvirom za pospeševanje cilja trajnostnega razvoja št. 6 v zunanjem delovanju EU in agendah Združenih narodov (ZN) bolj upošteva razsežnost vode. Voda je pomembna za vse cilje trajnostnega razvoja in je zato ključna za uspešno izvajanje agende za trajnostni razvoj do leta 2030 ter drugih mednarodnih sporazumov in zavez, kot so Pariški sporazum o podnebnih spremembah, nova urbana agenda, Konvencija o biološki raznovrstnosti, Konvencija ZN o boju proti dezertifikaciji in Sendajski okvir za zmanjševanje tveganja nesreč. Svet se zaveda, da so orodja, oblikovana v okviru Konvencije o varstvu in uporabi čezmejnih vodotokov in mednarodnih jezer (Konvencija UNECE o vodah), vključno s Protokolom UNECE in WHO/Europe o vodi in zdravju, izredno pomembna za določitev nacionalnih ciljev za izvajanje ciljev trajnostnega razvoja, povezanih z vodo, prav tako pa tudi njegove praktične smernice za ocenjevanje stanja v zvezi z enakopravnim dostopom do vode in sanitarne oskrbe.

7. Svet poudarja, da je treba okrepiti multilateralizem in dialog o vodi, v jedru katerih so Združeni narodi, ter pri tem podpreti izvajanje globalnega okvira za pospeševanje cilja trajnostnega razvoja št. 6 in imenovanje novega posebnega odposlanca ZN za vodo; poleg tega opozarja na nujnost učinkovitega usklajevanja in skladnosti dela ZN na področju voda, zlasti z okrepitevijo mehanizma ZN za vodo.

8. Svet pozdravlja konferenco ZN o vodi leta 2023, saj je to priložnost, da pritegnemo vse deležnike in sektorje ter dodatno spodbudimo politično dinamiko v zvezi z vodo, pri čemer bi EU nastopala z enim glasom in delovala proaktivno. Svet si želi, da bi konferenca prinesla konkretne rezultate in da se bo pospešilo izpolnjevanje ciljev, povezanih z vodo, ter ponovno začel uresničevati cilj trajnostnega razvoja št. 6. Svet pozdravlja izide srečanj predsednika Generalne skupščine na visoki ravni v New Yorku leta 2021 ter podpira ključna sporočila in priporočila iz dialogov o vodi za rezultate, ki so bili organizirani leta 2021 v Bonnu, ter z zanimanjem pričakuje prihodnje konference o vodi, ki bodo prispevale k pripravi konference o vodi leta 2023, pri čemer opozarja na prispevek držav članic, ki bodo gostile nekatere od teh konferenc. Na svetovni ravni si je treba v okviru medsektorskih pristopov nujno prizadevati za večjo vključenost ter sprejeti konkretne ukrepe in zaveze, da bi dosegli cilje, povezane z vodo. Svet meni, da bi morale EU in njene države članice v pripravah na konferenco o vodah leta 2023 oblikovati skupne cilje in stališča.
9. Svet poudarja, da bi morale EU in njene države članice nameniti več pozornosti vodi v političnih dialogih na lokalni, regionalni in večstranski ravni, medvladnih procesih in mednarodnih forumih, tudi tistih o podnebnih spremembah, biotski raznovrstnosti, okolju, prehranskih sistemih, energiji, zdravju, človekovem razvoju in oceanih. Zato opozarja na pomen rednih dialogov z vsemi ustreznimi deležniki, tudi s civilno družbo, s posebnim poudarkom na vključevanju marginaliziranih in ranljivih skupin ter lokalno vodenih pristopih, pa tudi na zaščiti zagovornikov človekovih pravic, vključno z zagovorniki okoljskih človekovih pravic.
10. Svet poziva vse člane Ekipe Evropa k odpravljanju pomanjkljivosti v vodnem sektorju, tudi glede financiranja, upravljanja in zmogljivosti, ter k izmenjavi standardov, znanja, izkušenj in virov EU. V zvezi s tem Svet ponovno poudarja, da je treba pospešiti raziskave in inovacije, izmenjavo podatkov in znanja ter hkrati podpreti prehod na digitalne rešitve v zvezi z vodo, tudi s krepitvijo zmogljivosti.

11. Svet ob opozarjanju, da je treba odpraviti pomanjkljivosti pri financiranju vode, pozdravlja prizadevanja za zagotovitev inovativnega in vključujočega financiranja iz javnih in zasebnih virov ter mednarodnih in domačih virov. Poudarja tudi, da je treba vprašanja v zvezi z vodo in sanitarno oskrbo vključiti v razprave o razvojnem financiranju in izvajanje akcijske agende iz Adis Abebe. Svet podpira razvoj trajnostnega financiranja EU in opozarja na potrebo po uravnoteženih naložbah v gospodarjenje z vodo, za dostop do vode ter v sanitarno oskrbo in higieno na podeželskih in urbanih območjih, tudi v okviru zdravstvenih in izobraževalnih sistemov, pa tudi v okolju, v katerem je potrebna humanitarna pomoč, da bi se izboljšala kakovost vode in krepila odpornost na podnebne spremembe, utrdilo čezmejno sodelovanje na področju voda ter zagotovilo spoštovanje enakosti spolov, človekovih pravic in standardov trajnosti. Svet se zaveda posledic neustreznih sanitarnih storitev in nezadostnega čiščenja odpadnih voda na kakovost vode, biotsko raznovrstnost ter človekovo zdravje in dostojanstvo. Svet poziva k spodbujanju učinkovite in trajnostne rabe vode kot prednostne naloge v vseh sektorjih in kadar koli je to mogoče.
12. Svet poudarja pomen upravljanja voda in integriranega upravljanja vodnih virov kot temeljnega procesa, ki spodbuja k usklajenemu razvoju in trajnostnemu gospodarjenju z vodo, zemljišči in sorodnimi viri, da bi čim bolj in čim pravičneje povečali gospodarsko in socialno blaginjo, ne da bi pri tem ogrozili trajnosti ključnih ekosistemov. Svet ponovno poudarja, da je treba pri zunanjem delovanju EU v prizadevanjih za sinergije in sklepanje kompromisov na področju voda upoštevati medsebojno povezanost vprašanj vode, hrane, energije in ekosistemov.
13. Svet opozarja na pomen integriranega upravljanja vodnih virov za krepitev odpornosti družb v vseh socialno-ekonomskih okoljih in ekosistemih, obvladovanje naravnih nesreč in zmanjševanje vseh tveganj, ki so posledica katastrof, povezanih z vodo, ter izrednih pojavov in postopnih procesov v naravi, kot je dvig morske gladine. Poleg tega bi morali biti sistemi in infrastrukture za integrirano upravljanje vodnih virov, tudi tisti v zvezi z vodo, sanitarno oskrbo in higieno, odpornejši in podnebno nevtralni. Svet poudarja, da bi morali biti ukrepi v zvezi z vodo boljše vključeni v zunanje delovanje EU ter financiranje blažitve podnebnih sprememb in prilagajanje nanje, pa tudi s Sendajskim okvirom za zmanjševanje tveganja nesreč in pripravljenost nanje. Poleg tega poziva k boljšemu vključevanju in usklajevanju ukrepov na področju vode, tudi na področju vode, sanitarne oskrbe in higiene, z nacionalnimi podnebnimi strategijami in načrti v okviru UNFCCC ter k okrepljenemu čezmejnemu in regionalnemu sodelovanju na področju voda in podnebnih vprašanj.

14. Svet poudarja, da je ohranjanje in obnavljanje vodnih ekosistemov, zlasti mokrišč, bistveno za spodbujanje človekovega razvoja, zaščito biotske raznovrstnosti, zmanjšanje onesnaževanja voda in okrepitev podnebnih ukrepov v skladu z evropskim zelenim dogovorom in Pariškim sporazumom o podnebnih spremembah. Poleg tega opozarja na pomen sonaravnih rešitev, integriranega upravljanja vodnih virov ter pristopa od izvira do morja in medsektorskega pristopa, celovitega gospodarjenja z obalnim pasom, načel krožnega gospodarstva in strategij za bolj zeleno obnovo. Svet tudi ugotavlja, da je Svet ZN za človekove pravice 23. marca 2021 ob sprejetju resolucije o človekovih pravicah in okolju upošteval priporočila, da bi morale vse države pri upravljanju voda izvajati pristop, ki temelji na človekovih pravicah, in da je iskanje ravnotežja med človeškimi potrebami po vodi ob zagotavljanju izpolnjevanja človekovih pravic in zdravja vodnih ekosistemov eden od ključnih izzivov enaindvajsetega stoletja.
15. Svet poudarja, da so preobrazbeni pristopi, ki upoštevajo vidik invalidnosti in obravnavajo temeljne vzroke neenakosti med spoloma, ključni za to, da se vsem omogoči cenovno ugoden dostop do vode, sanitarne oskrbe in higiene. Poleg tega poziva k izboljšanje analize in razumevanja različnih učinkov ukrepov na področju vode glede na spol, da bi tako podprli politike in ukrepe, ki bodo upoštevali vidik spola.
16. V zvezi s povezavo med humanitarnim, razvojnim in mirovnim delovanjem Svet ponovno poudarja, da se morajo ta delovanja bolj dopolnjevati, da bi lahko prek prizadevanj za skladnost z mednarodnim humanitarnim pravom, mednarodnim pravom o človekovih pravicah in mednarodnimi pravicami delavcev podprli varnost in zaščito vodnih virov, osebja v vodnem gospodarstvu – zlasti sanitarnih delavcev – ter vodne infrastrukture. Svet poziva k večji zaščiti humanitarnih delavcev, ki zagotavljajo življenjsko pomembno pomoč, in kritične infrastrukture pred kakršnimi koli neželenimi dogodki: naravnimi, naključnimi ali namernimi. Poleg tega poziva h krepitvi ustreznih procesov in analiz z več deležniki, da bi izboljšali dokazno podlago ter politiko in izvajanje posegov, s čimer bi humanitarnim, razvojnim in mirovnim akterjem omogočili boljše sodelovanje, da bi se lahko odzvali na nujne potrebe in zgodaj ukrepali, da bi lahko že na samem začetku odpravili temeljne vzroke humanitarnih kriz v zvezi z vodo in sanitarno oskrbo.

17. Svet ponovno opozarja na pomen ukrepov regionalnega povezovanja ter poziva k spodbujanju čezmejnega in regionalnega sodelovanja na področju voda, tudi glede vodonosnikov, kot ključnega gonila trajnostnega razvoja, zelenega prehoda in miru, poleg tega pa poziva k obnovitvi usklajenih prizadevanj za opozarjanje na pomen pristopa h konvencijam ZN o vodah, čezmejnem sporazumom in institucionalnim okvirom ter njihovega spoštovanja.
